

**ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

СИЛАБУС

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Екологічна експертиза
2021-2022 Н.Р.

АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Ускладнення екологічної ситуації в країні внаслідок забруднення навколишнього природного середовища функціонуючими господарськими об'єктами та комплексами обумовлює необхідність розробки та обліку спеціальних природоохоронних розділів при створенні передпроектної, проектно-планової та проектно-кошторисної документації. Екологічна експертиза — це комплексний аналіз технологій, матеріалів, устаткування, техніки, проектів, планів, прогнозів та іншої документації, аналіз та оцінка результатів запланованої або існуючої господарської діяльності, що чинить чи може чинити негативний вплив на навколишнє природне середовище, який проводять висококваліфіковані спеціалісти-експерти для визначення відповідності поданих матеріалів чинному законодавству і розробки конструктивних пропозицій щодо охорони навколишнього середовища.

1.Опис навчальної дисципліни

Ступінь вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	101 Екологія
Освітня програма	Екологія
Загальний обсяг дисципліни	4/120 (в кредитах ЄКТС)
Статус дисципліни	обов'язкова
Інститут (факультет)	біолого-природничий факультет
Кафедра	Екології та географії
Курс	4
Семестр	7
Вид підсумкового контролю	залік
Мова навчання	українська
Види занять	лекції, практичні
Методи навчання	словесні, наочні, практичні, репродуктивні, поясню- вально-ілюстративні
Форма навчання	очна, дистанційна
Лінк на дисципліну	

Розподіл годин за видами робіт

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Кредити загальний обсяг ЄКТС дисципліни	Кількість годин							Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота	Залік		Екзамен	
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Денна	IV	7	120/4	64	32	-	32	-	56	-	+		

2. Викладачі	
Прізвище, ім'я, по батькові Посада: E – mail: Тел.:	Сеньків Віктор Миколайович , доцент кафедри екології та географії, кандидат технічних наук, доцент v.senkiv@dspu.edu.ua v_senkiv@ukr.net 0985486494
3. Характеристика навчальної дисципліни	
Мета навчання	Ознайомлення з заходами запобігання новим, обмеження або ліквідацію існуючих негативних джерел впливу на оточуюче природне середовище та здоров'я населення; вивчення норм і вимог екологічної безпеки при прийнятті законів, обґрунтуванні програм і рішень, проектів соціально-економічного розвитку, розміщення продуктивних сил, будівництві нових підприємств тощо; навчити студентів оцінювати ступінь екологічної обґрунтованості різних проектів, формулювати висновки, пропозиції і рекомендації щодо їх доцільності, визначити можливість їх реалізації; вивчити процедуру здійснення оцінки впливу на навколишнє середовище (ОВД) у процесі прийняття рішень про провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів та забезпечення її гласності.
Компетентності	<ul style="list-style-type: none"> • Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності. • Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій . • Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). • Здатність до оцінки впливу процесів техногенезу на стан навколишнього середовища та виявлення екологічних ризиків, пов'язаних з виробничою діяльністю. • Здатність до використання основних принципів та складових екологічного управління. • Здатність інформувати громадськість про стан екологічної безпеки та збалансованого природокористування; здатність застосовувати принципи сталого розвитку.
Результати навчання	<ul style="list-style-type: none"> • Уміти проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень. • Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних екологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення. прогнозувати вплив технологічних процесів та виробництв на навколишнє середовище. • Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів. • Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій щодо збереження довкілля.
Пререквізити дисципліни	Дисципліна вивчається після засвоєння студентами курсів з загальної екології, популяційної екології, техноекології, метеорології та кліматології, ґрунтознавства, ландшафтознавства та ландшафтної екології.
	Дисципліна важлива для подальшого вивчення цілої низки фахових дисциплін таких як охорона і раціональне

Постреквізити дисципліни	використання природних ресурсів, управління в природоохоронній діяльності, написання бакалаврської роботи, а також у майбутній професійній діяльності.
---------------------------------	--

4. Програма дисципліни

4.1 Зміст лекційного матеріалу

Оцінка впливу на довкілля.

(ОВД) – як вид діяльності уповноважених еколога-експертних підрозділів та громадськості. Суть поняття впливу на довкілля та планована діяльність. Роль громадськості, уповноважених територіальних та центральних органів у проведенні процедури оцінки впливу на довкілля та її основні етапи. Суб'єкти оцінки впливу на довкілля.

Застосування оцінки впливу на довкілля.

Категорії та перелік видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля і підлягають оцінці впливу на довкілля. Перша та друга категорія об'єктів які можуть мати значний вплив на довкілля і підлягають оцінці впливу на довкілля.

Критерії визначення планованої діяльності, її розширення та зміни, які не підлягають оцінці впливу на довкілля.

Будівництва об'єктів військового та оборонного призначення, відновлення окремих конструкцій будівель і споруд з метою ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та відновлення функціонування об'єктів, відновлення окремих конструкцій будівель і споруд з метою ліквідації наслідків антитерористичної операції. Технічне переоснащення одиниць та вузлів технологічного устаткування, систем управління та автоматизації, які морально застаріли, капітальний ремонт інженерних мереж, перепрофілювання господарської діяльності.

Повідомлення про плановану діяльність.

Структура повідомлення та терміни його виконання. Процедура оприлюднення повідомлення, внесення зауважень та пропозицій.

Звіт з оцінки впливу на довкілля та рішення про провадження планованої діяльності.

Опис планованої діяльності. Опис виправданих альтернатив та факторів довкілля, які ймовірно зазнають впливу з боку планованої діяльності та її альтернативних варіантів.

Гласність оцінки впливу на довкілля.

Суть процедури інформування громадськості у процесі оцінки впливу на довкілля. Звіт з оцінки впливу на довкілля. Оголошення про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля. Опублікування інформації в друкованих засобах масової інформації, розміщення на дошках оголошень та виготовлення копій для їх фізичного розміщення з метою ознайомлення громадськості.

Громадське обговорення.

Громадське обговорення як спосіб виявлення, збирання та врахування зауважень і пропозицій громадськості до планованої діяльності. Порядок проведення громадських слухань. Нормативні акти, що регламентують проведення громадських слухань.

Висновки з оцінки впливу на довкілля.

Структура та форма висновків з оцінки впливу на довкілля. Експертні комісії з оцінки впливу на довкілля. Врахування результатів оцінки впливу на довкілля у рішенні про провадження планованої діяльності.

Оцінка транскордонного впливу на довкілля.

Процедура оцінки транскордонного впливу на довкілля. Особливості оповіщень при транскордонному впливові господарської діяльності. Держава походження та зачеплена держава.

Відповідальність за порушення законодавства про оцінку впливу на довкілля.

Перелік правопорушень у сфері оцінки впливу на довкілля. Процедура тимчасової заборони (зупинення) та припинення діяльності підприємств у разі порушення ними законодавства про оцінку впливу на довкілля.

Екологічні нормативи.

Особливості поводження з радіоактивними та небезпечними матеріалами. Поводження з відходами. Екологічне, економічне і соціальне обґрунтування, оцінка і експертиза проектів будівництва або реконструкції техногеннонебезпечних об'єктів. Гранично допустимі викиди та скиди у навколишнє середовище забруднювальних речовин, рівні шкідливого впливу фізичних та біологічних факторів.

ОВД екологічних ситуацій на певних територіях.

Оцінка впливу на довкілля на діючих водних, промислових, сільськогосподарських, лісогосподарських об'єктах та комплексах.

Ведення документації при ОВД.

Порядок передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля. Порядок користування Єдиним реєстром з оцінки впливу на довкілля на сайті міністерства енергетики та захисту довкілля.

Державне регулювання управління та компетенція відповідних органів влади в галузі ОВД.

Статус експерта ОВД. Права, обов'язки та гарантії незалежності експертів.

Нормативні документи в галузі ОВД.

Закон України про оцінку впливу на довкілля. Постнови кабінету міністрів в галузі ОВД.

4.2. Тематика практичних робіт

- Оцінка впливів планованої діяльності на клімат, мікроклімат та повітряне середовище;
- Оцінка впливів планованої діяльності на геологічне середовище та ґрунти;
- Оцінка впливів планованої діяльності на водне середовище;
- Оцінка впливу планованої діяльності на рослинний і тваринний світ;
- Оцінка впливів планованої діяльності на соціальне середовище;
- Оцінка впливу шумових та вібраційних навантажень на довкілля;
- Визначення демографічної місткості та репродуктивної здатності території.
- Організація громадських слухань при провадженні господарської діяльності

4.3. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота студента з дисципліни включає: опрацювання теоретичного матеріалу; виконання завдань згідно з переліком компетенцій, що формуються у межах кожної теми навчальної програми; підготовку до практичних занять.

1. Поясніть компетенцію центральних органів у проведенні процедури оцінки впливу на довкілля.
2. Охарактеризуйте другу категорію об'єктів які можуть мати значний вплив на довкілля і підлягають оцінці впливу на довкілля.
3. Проаналізуйте умови перепрофілювання господарської діяльності, що не підлягають ОВД.
4. Розгляньте процедуру внесення зауважень у повідомлення про плановану діяльність.
5. Опишіть фактори довкілля, які ймовірно зазнають впливу з боку планованої діяльності.
6. Поясніть процедуру опублікування інформації про ОВД в друкованих засобах масової інформації.
7. Назвіть нормативні акти, що регламентують проведення громадських слухань.
8. Охарактеризуйте експертні комісії з оцінки впливу на довкілля.
9. Поясніть поняття: держава походження впливу на довкілля та зачеплена держава.
10. Опишіть процедуру припинення діяльності підприємств у разі порушення ними законодавства про оцінку впливу на довкілля.

11. Охарактеризуйте гранично допустимі викиди та скиди у навколишнє середовище забруднювальних речовин, рівні шкідливого впливу фізичних та біологічних факторів.
12. Дайте оцінку впливу на довкілля на діючих водних об'єктах.
13. Розгляньте єдиний реєстр з оцінки впливу на довкілля.
14. Поясніть фінансування оцінки впливу на довкілля та обов'язки експертів
15. Наведіть та проаналізуйте постанови кабінету міністрів в галузі ОВД.

5. Місце проведення занять (локація), технічне й програмне забезпечення (обладнання)

м. Дрогобич, вул. Т. Шевченка, 23, кабінет 3, навчальний корпус № 11 біолого-природничого факультету (Дистанційне навчання).

Технічне та програмне забезпечення навчальної дисципліни: мультимедійне обладнання, навчальні посібники,

6. Інформація про консультації

Консультації, за потреби, проводяться в час, узгоджений з викладачем.

7. Система оцінювання

Засвоєння студентами теоретичного матеріалу з дисципліни перевіряється відповідями на практичних заняттях, підсумковою контрольною роботою та співбесідою з лектором.

Кількість балів, що виставляється за практичне заняття, враховує: усне опитування теоретичного матеріалу та аналіз студентами проблемних питань.

Розподіл 100 балів між видами робіт

	Семестр – VII
Підсумкова контрольна робота	40
Відповіді на практичних заняттях	40
Співбесіда з лектором	20
Всього балів	100

Поточна успішність (max = 100) складається з балів, отриманих за відповіді на *практичних заняттях* (40 балів, 8 тем практичних занять, по 5 балів за кожен), виконання *підсумкової контрольної роботи* (40 балів), *співбесіди з лектором* (20).

Підсумкова контрольна робота (40 балів) передбачає виконання описових та тестових завдань з навчальної дисципліни. Сумарна кількість балів, виділених на оцінку підсумкової контрольної роботи виводиться шляхом оцінки якості виконаних завдань.

Співбесіда з лектором (20 балів) проводиться в кінці семестру за наперед оголошеним розкладом.

Отже, сумарна кількість балів з дисципліни визначається сумою усіх видів діяльності.

Залік за талоном №2 і перед комісією проводиться в письмовій формі з оцінюванням за стобальною шкалою.

8. Політика дисципліни

Політика щодо перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються нижчими балами (80% від можливої максимальної кількості балів за вид роботи). Перескладання усіх видів навчальної роботи (захист практичних робіт відбувається за наявності поважних причин, у терміни, визначені кафедрою та узгоджені з викладачем).

Політика щодо академічної доброчесності: мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час виконання практичних робіт (завдань) на заняттях.

Політика щодо відвідування. Відвідування практичних занять є обов'язковим компонентом навчання за відсутності об'єктивних причин. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, навчання за подвійним дипломом, індивідуальним планом) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником факультету. Здобувачі вищої освіти, які навчаються за індивідуальним планом, проходять усі види запланованих робіт у терміни, визначені їх індивідуальним планом та узгоджені з викладачем.

9. Рекомендована література та інформаційні ресурси

основна:

1. ДБН А.2.2-1-2003 Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд. – К.: Держбуд України, 2004.
2. Закон України про природно-заповідний фонд України (Відомості Верховної Ради (ВВР), 1992, N 34, ст.502.)
3. Закон України про охорону атмосферного повітря (Відомості Верховної Ради (ВВР), 1992, N 50, ст.678)
4. Закон України № 3404-IV « Лісовий кодекс України». – К., 2006.
5. Закон України про об'єкти підвищеної небезпеки (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2001, N 15, ст.73).
6. Закон України про оцінку впливу на довкілля (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 29, ст.315)
7. Про охорону навколишнього середовища: Закон України // Екологічне законодавство. – Ч.1.- К.: Юрінком інтер, 1998.- С. 14-52.

додаткова:

8. Закон України про відходи (Відомості Верховної Ради (ВВР), 1998, N 36-37, ст.242)
9. ДСТУ 4276-04 “Норми і методи вимірювань димності у відпрацьованих газах автомобілів з дизелями або газодизелями”.
10. ДСТУ 4277-04 “Норми і методи вимірювання вмісту оксиду вуглецю та вуглеводнів у відпрацьованих газах автомобілів, що працюють на бензині або газовому паливі”.

Викладач _____
Підпис

В.М. Сеньків
Ініціали та прізвище

Схвалено на засіданні кафедри екології та географії
Протокол № 8 від 2 вересня 2021 року

Завідувач кафедри _____
Підпис

І.В.Бриндзя
Ініціали та прізвище